

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelyt, hova ugy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronkint 10 kr-ért közöltenek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.

Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak területeiért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadottnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Képviselőválasztás előtt.

Kézdi-Vásárhely, 1888. decz. 22.

Alkotmányos jogaink egyik ágát, a városi képviselőválasztást, gyakorolja ma holnap városunk közönsége. Mindenki tisztában van azzal, hogy az 1886. évi XXII. törvények mely szép jogokkal ruházta fel a városi képviselő-testületeket, s azt is tudja, hogy ennek tapintatos, igazságos intézkedéseitől függ részben a városok előhaladása, polgárainak jólléte. Épen ezért csak kötelességet vélünk teljesíteni közönségünkkel szemben, ha e nevezetes pillanatban néhány irányeszmével és némi tájékozással szolgálunk.

Városunk polgárai a haladás és felvilágosultság e rohamosan emelkedő korszakában

átláthatják, hogy a szíves jóakarattal mellé még ama tehetség is kell, hogy valamely dolgot átható tekintettel megvizsgálja tudjon s azt a nép érdekeivel összeegyeztetve, annak érvényt szerezni anyagi és szellemi ereje egész súlyával igyekezzék.

A ki nem gondol az egyesek gunymosolyával, a hatalmasak lenézésével, hanem igazságérzete teljes tudatában bátran szembeszáll mindenütt, hol igazságtalanságot lát: az ily egyének gyöngyeit képezik egy város polgárságának, s bátran rájuk bízhatjuk városunk önálló kormányzását.

Ha széttekintünk, úgy találjuk, hogy városunk nem áll a haladás azon magaslatán, melyen állnia kellene. Ennek okát részben annak tulajdoníthatjuk, hogy a képviselőválasztások alkalmával nem voltunk elég tekintettel arra, hogy a közélet minden hivatás-ága képviselve legyen.

Mint tudjuk, a képviselőtestület az egyes társulatok érdekében semmit vagy igen keveset tehet; tehát ama törekvés, hogy ebből vagy abból a társulattól minél többen legyenek képviselők, nem jogosult. De arra minden esetre törekedni kell, hogy minden társulat és testület képviselve legyen, mert így a különböző pályákon működő egyének összes képviselője szakemberekből állva, sohasem fog oly intézkedést tenni, mely káros hatású lenne.

Legyünk tekintettel továbbá arra, hogy megválasztott képviselőink mily szeretettel viseltetnek városunk közügyei iránt, mert az

oly egyének, kiket úgy ismerünk, hogy saját önző érdekeiket előbb helyezik a közérdeknek, nem érdemlik meg, hogy e diszes állásra emeltessenek.

Legyünk tekintettel továbbá az ipar, kereskedelem, gazdaság, erdőügy, tanügy, pénzügy, közegészségügy, középítésszét, tűzrendészet, település s több effélékre, mert e nélkül tetterős és feladatát hiven megoldani tudó képviselőtestületet alkotni nem tudunk.

Ezek a mi közérdekeink, melyeket vezetni emelni és fejleszteni kell.

A képviselőtestület végre is el kell, hogy találja azon utat és módot, melyen közönségünket a válság e szomorú korszakában, midőn ipar, gazdaság és kereskedelem egyaránt pang, szerencsésen keresztülvezérelje, megmentse.

Erre törekszünk egy szívvel-lélekkel, s adja Isten, hogy önzetlen hazafi-buzgalmunkat a legjobb siker koronázza. K.

Az országházról. A képviselőház e hó 18-án d. e. rövid ülést tartott, melynek egyedüli tárgya volt a főrendiház üzenetének bejelentése, a melylyel az ott letárgyalt törvényjavaslatok átküldtek. A képviselőház e javaslatokat, nevezetesen az indemnitásról, a Horvátországgal kötött pénzügyi egyezményről, a svájci kereskedelmi szerződésről, a regále-megváltásról s az italmérési jövedékről szóló törvényjavaslatokat, legfelsőbb szentesítés végett fölterjeszteni határozta. A legközelebbi ülés most már csak január 8-án lesz.

SZEMLE.

A szerb válság. Szerb kormánykörökben nem tartanak attól, hogy a radikális párt veszé-

A „Székelyföld“ tárczája.

A társadalmi műveltségről általában.

Irta Aphrodite.

Nem szakmunkára, nem bölcséleti értekezésre vettem fel megint a tollat, melyet már letettem volt, eme fegyvert, melylyel a „teremtés urai“val szemben néha állást foglalok; sem fel, sem le nem szálltam Olympomról, hova jó vagy balsorsom helyezett, „a szellemi szabadságnak, a lelki világnak biztos régióiba, hova sem albarátság, sem hűtlenség, sem hitetlenségnek keze el nem ér“; de édes hazámnak és közvetlen magyar nemzetünk szűkebb körü, helyi társadalmáról, annak kellékei, műveltsége és haladásáról kívánok pár szóban megemlékezni.

A társadalmi műveltség nem feltételez közvetlenül sem tudományos, sem szakképzettséget, sőt még u. n. „salonias modor“-t sem; ugy a férfunál, mint a nőnél inkább a kedély és szív világarra és bizonyos önértékeléssel való fellépésre kell hogy szorítottassék. Mindenek felett finom tapintat és gyöngéd érzéssel bíró embereknél lelhető az fel. Annak, ki magának „társadalmilag művelt“ nevezetét igényel, sok tekintetben önmegtadónak, kicsinyességeken felülemelkedőnek, viszont

kicsiségekre figyelmezőnek, itéletében másokkal szemben kiméletesnek; ha férfi, lovagias érzelműnek, titoktartónak kell lenni, mi — ha szükséges — tettekben kell hogy nyilatkozzék és a próbát kiállja; ha nő, érzelmeiben óvatosnak, szívélyesnek, de női büszkeséggel párosulva, eszméikért lelkesülni tudónak, de egyszersmind gyakorlatiasnak kell lenni.

Mindezen kellékeket nem a szülői ház, nem az iskola, nem a társadalmi állás, sem a tudományos, sem a szakképzettség, sem salon-műveltség, de leginkább megadja a férfi és nő közötti társalgás.

Természetesen ugy a nőnek, mint a férfunak az iskolai tantárgyak elemeiben, de különösen a honi történelemben és irodalomban némi jártassággal kell birnia, valamint a napi sajtóval érintkezésben lennie, szóval olvasottsággal és helyes ítéltel tehetséggel rendelkeznie. Ekkor a mindkét nemnél részben vagy általában meglevő kellékek határozzák meg többé-kevésbé az értelmi, szellemi felsőbbiséget, másfelől a „társadalmi műveltség“-et vagy „routine“-t (magyarul: jártasság, tapintat, gyakorlat, otthonias mozgás). A mi az esprit vagy szellem jelzőt illeti, erre nyelvünkben kellően helyes jelző nincs; maradjunk tehát a szellem vagy szelleműsnek fogalmánál.

Sokan vannak ama tévhitben, hogy ki a szellem-

dus nevezetre igényt tart, legyen az férfi vagy nő, okvetlenül szükséges, hogy tracsolni, pletykázni tudjon (olcsó mulatság és közönséges egyének tulajdona), vagy pedig szeszélyből kifolyólag legyen elég bátor ma valakit, valamit égis magasztalni és holnap porba sujtani, ki ma egy szép arcznak, egy deli alaknak hatása alatt a nőben fensőbb lényt lát, mig holnap már ugyanaznak változó szeszélyből ugyanaz a nő előtte nem több, mint bá mely alantas „fehérnő“ (jó magyarsággal), s ha egy ügyes, csinos, előkelő férfi egy bököt mond neked (melyet maga se hisz és már tuczat-számra osztogatott), már avanciozva van mint „szelleműs, kitűnő férfi“, „a férfiaság mintaképe“ stb.; pedig „ő is csak olyan, mint a többi“, mert holnap ugyanazt ismétli másoknak untig, untalan. Ez nem társadalmi műveltség, nem üdvös és hasznos társalgás a két nem között.

Hogy üdvös, hasznos és ismeretterjesztő társalgás férfi és nő között létrejöjjék, édes hazánkban még nagyon sok előítélet által emelt válaszfalnak le kellene omlania, és kellene az, hogy gyakran ártatlan természetű, közönyös párbeszédek alatt ne keressünk mindig szerelmi süttögést, gyanus, vést jósló jeleket, melyek hirtelenné fenyegetik, mert nem arany az, mely a tűzpróbát ki nem állja, és jaj azon nemzet leányai- és fiainak, kiknek jellemét egy lehelet, egy társalgás,

lyessé válhatik az országra nézve. Ha a nagy skulptúra elfogadja az alkotmánytervezetet, akkor teljesül a király kívánsága, ha pedig nem, a király elég erős lesz, hogy az állami szervezettől minden veszélyt elhárítson. Milán király nem az az ember, a kitől oly engedményeket lehetne ki-csikarni, melyek nézete szerint összeférhetlenek a nemzet jólétével, más részről azonban a királynak nincsenek elvi kifogásai az ellen, hogy a radikális párttal dolgozzék. A párt vezérei e hó 22-re gyűlést hívtak össze, hogy hiveiket mérséklere intse. Tudvalevő azonban, hogy van a radikális pártban oly elem is, mely a „ni dieu, ni maitre” elv szerint akar eljárni. Szerbia sorsának alakulása a jövőben a radikálisok kezében, a felelősség őket terheli.

A szerb kormány. Belgrádból írják a következőket: Az a hír, hogy a radikális párt győzelme következtében még a skulptúra összeállása előtt koalíciós kormány alakul, nem felel meg a valóságnak. Megbízható oldalról az a hír merült fel, hogy az új alkotmány megteremtése előtt a mostani minisztérium nem fog visszalépni. Kiegészítéssel ama hírhez, hogy semmi ok sincs a miniszter-válságra, egész bizonyossággal állítható, hogy a király a múlt napok egyikén teljes bizalmát fejezte ki a Krisztics-kormány iránt, és hangsúlyozta, hogy előrelátatólag a közel jövőben sem lesz semmi ok a miniszterváltozásra.

Olaszország katonai intézkedése. A rendkívüli katonai intézkedésekre vonatkozó bizottsági jelentés konstatálta, hogy a kiadásoknak körülbelül fele egyszerű előlegezése az 1885-ben megszavazott hiteleknek. A jelentés elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot és kiemeli, hogy Crispi miniszterelnök a bizottság előtt oda nyilatkozott, hogy a politikai láthatár tiszta és hogy a fellegek, melyek elhomályosították, elvonultak. Mindazonáltal — úgy szól a jelentés — kötelessége a kormánynak békés időkben az ország védelméről gondoskodni. A közmunka-miniszter ki-látásba helyezte, hogy törvényjavaslatot fog benyújtani a vasúti ügy javítását illetően.

A Panama-válság.

Lesseps nagy művének, a Panama-csatornának sorsa foglalkoztatja nemcsak a leginkább érdekelt Franciaországot, hanem az óriási vállalat iránt érdeklődő egész világot. Érthető a rendkívüli érdeklődés, melylyel a pénzüket koczárta tett francia nagy és kis tőkepecényszek, mint a vállalat sikerétől rendkívül eredményeket váró kereskedelmi körök a társaság válságos helyzetének legközelebbi fejlődését várják. A társaság bukásával, a vállalat abbanmaradásával Franciaország vagyona nagy része pusztulna el a szappanbuborékként oszloknak szét egyszerre a nagy illúziók, melyeket az ő és új világ kereskedelme e mű sikeréhez fűz.

Tíz éve lesz 1889-ban, hogy Lesseps kongresszust hívott össze Párisba, mely előtt felvetette a nagy kérdést, hogy lehetséges volna-e az atlanti tengert a nagy oceánnal csatorna által összekötni. A kongresszuson együtt voltak mindazok,

a kik a Suez-csatorna építésénél Lesseps körül voltak, azonkívül Európának és Amerikának majdnem minden állama küldött képviselőt, a legkittenőbb technikuskat, hogy a kérdést jól meg-hányják-vessék. A Panama-szoros 2300 kilométer hosszú: lakosságának száma nem nagy, mert csak a nagyobb folyók partjai népesek. Éghajlata rend-kívül forró; hat hónapig majdnem folytonosan esik és az eső magassága Panamában meghaladja évenként a három metert. A vegetáció ennek következtében rendkívül buja; az ország belsejében a kókuszfák még őserdőket képeznek; az az aloék ott óriási fákká nőnek s a lián-bokrok oly sűrűk, hogy a bensülött jatagánjával vagy késével vág magának utat keresztül rajtuk. És mintha csak Noe bárkájából a legveszedelmesebb állatokat mind ide telepítették volna: a mérges kígyók, óriás pókok, skorpiók és jaguárok csak úgy hemzsegnek az őserdőkben. Az ország hegyes, az Andesek legmagasabb csúcsa itt 4000 meter-rel emelkedik a tengerszín fölé. A vélemények nagyon különbözőek, míg két francia tengerész-tiszt egy kész tervvel elő nem lépett, mely a gyű-lekezetnek annyira megtetszett, hogy el is fogadta s elhatározta, hogy a csatorna a Simon-öblöt a Panama-öböllel összekösse.

Lesseps e határozat következtében hozzálátott tehát a munkához, hogy a 73 kilométer hosszú csatorna minél előbb elkészüljön. Kereskedelmi előnyei valóban nem jelentéktelenek. Francia- és Angolország partjairól, nevezetesen Havre, Nantes, Liverpool vagy Bordeauxból San-Franciscóig 5000 tengeri mérföldet számitanak; ezt az utat a Panama-csatornán át 1500 tengeri mérföldre rövidítenék; a Valparaisótól mostanáig számitott 3000 tengeri mérföld 2000-re csökkennék; a vitorlás hajók is sokkal rövidebb idő alatt érnek célzt, mint a mostani uton. A hajók csak a tropi-kus vidékek enyhe tengerein járnának s nem kel-lene többé annyi veszélyt kiállani, mint most. Az új uton a nemzetközi hajóforgalom csakhamar megkétszereződne, általa új piacok nyílnának meg Európa számára. Ilyen reményekkel kezdte meg Lesseps a nagy munkát s azzal biztatta ma-gát és a világot, hogy a Panama-csatornát köny-nyebben építik ki és tartják fenn, mint a Suez-csatornát.

Ime, ezekre a szép kilátásokra milyen szomorú való következett! Azt a hatalmas társaságot, melyet ilyen kilátásokkal alapítottak, csak a párisi törvényszék kedvező ítélete tudta a bukástól megmen-tetni. A mérnökök nem tévedtek; a vállalat technikailag megvalósítható, de sokkal több pénz kell hozzá, mint a tervezők eleintén hitték s Les-seps számításba vette.

Lesseps azt hitte, hogy az egész műhöz 600 mil-lió frank busán elég lesz, holott már eddig is nem ennyibe, hanem 1.4 milliárd frankba került. De ez csak a tényleges tőke. A névérték, melyért a társaság kötelezettséget vállalt, már eddig is meghaladja a két milliárdot, melyért évenként 85 milliót fizet törlesztésre és kamatra. A társaságnak egy millió egyszázezer hitelezője van Fran-cziaországban, vagyis ennyien vettek czimlete-keket; érthető tehát, hogy miért keltett a fizetés-képtelenség oly nagy riadalmat. A katasztrófa a munka lassúsága miatt állt be. A csatornát 1889-ben kellett volna megnyitni; de addig semmi esetre sem készült el. Vannak mérnökök, kik a

még hátralevő munkát három évre teszik; mások azt állítják, hogy még hat-hét év alatt sem készül el. Az bizonyos, hogy a nagy mű befejezéséhez még legalább egy milliárd frank kell; de kérdés, hogy miből fizeti a társaság ennek a nagy tőkének a kamatját. Mert két év óta minden részvény-tulajdonos 300 frankot veszített.

Egy milliárd nagy pénz, s a francziák is meg-gondolják, hogy vajjon odaadják-e, vagy ne. Az államtól semmiféle segítségre nem számíthat a társaság. A képviselőház bizottsága nem sok jó-indulatot tanúsított a vállalat iránt, s ha a törvény-szék a katasztrófát rövid időre el nem hárította volna, most már csőd alatt állna a Panama-társaság. Lesseps minden követ megmozdít, hogy a bukást elhárítsa, mert abban az esetben a Ko-lumbiával kötött szerződés megszűnik s az egész tervet az amerikaiak ragadják magukhoz.

Hogy a Panama-társaság bukása milyen köz-gazdasági következményeket vonna maga után, azt, ismerve a viszonyokat, könnyű kitalálni. Hogy a katasztrófát sikerül-e majd végleg elhári-tani, azt a közeljövő mutatja meg.

Vidékek.

Kovácsna, 1888. decz. 20.

(Veres kereszt egylet.)

Az orbai veres kereszt fiók-egylet Hollaky At-tila egyleti elnök vezetése alatt alakuló gyűlést tartván, a régi tagok közül többen jelentek meg, a hölgyek sorából azonban néhányan hiányoztak, minek magyarázata abban keresendő, hogy a házi asszonyok a karácsonyi nagyhét alkalmából a szokottnál nagyobb mértékben vannak elfoglalva.

Elnöklő főszolgabíró a tárgy fontosságához mért megnyitó beszédében kifejtette, hogy az orbai fiók-egylet a hatévi ciklus 1887. végével lejárván, az újraalakulás jelen évben csak most látszik kedvező eredménnyel keresztülvihetőnek, miután az egyleti tagok belátták, hogy az orbai fiók-egylet fennállása már csak a „Rudolf” kórház fenttarthatása céljából is elkerülhetlenül szük-séges.

A magvas megnyitó beszéd után elnöklő fő-szolgabíró bejelentvén a tisztikar lemondását, fel-kérte a gyűlést, az új hatéves ciklusra a tisztikar választását egy koraink vezetése alatt megejteni, és ezzel igyekezett az elnöki széket odahagyni. A gyűlés azonban éljenzések között az elnöki széken Hollaky főszolgabíró a jövő ciklusra is egyhan-gulag megmaradni követelven, köszönet nyilváni-tása mellett újból elfoglalta az elnöki széket.

Társelnökek zajos éljenzések között szintén közfelkiáltás után megválasztatott özv. gróf Mi-kes Benedekné ö méltósága. Grófné ö méltósága kinyilvánítván, hogy ö ezen fiók-egylet fennállá-sát és izmosodását szívéből ohajtja, de mivel a magyar nyelvet teljesen nem beszéli és mivel a vidéki körökben nem bir annyi ismeretsséggel, hogy az elnöki teendőnek minden tekintetben meg-felelni tudjon: ajánlatba hozza az egyletnek, hogy Cserey Jánosné ö nagysága választatnék meg az elnöki székbe, a ki e tekintetben legméltóbb az ö nézete szerint az elnökségre; egyszersmind meg-jegyzi, hogy ha Cserey ö nagysága bokros teen-dői és gyengélkedő egészsége miatt nem lenne haj-

egy jól irányzott célzás képes más irányba te-relni. Ha mindeme próbákön átmege az ifju nem-zedék, akkor a mi társadalmunk is oda fejlődhe-tik, hogy ugy férfi- mint nő-tagjai a magasabb társadalmi műveltség színvonalára emelkednek, de míg előítélet, rosszakarat mérges nyilatkat lö-velnek minden ok nélkül a nő- és férfinem közé, ezáltal visszariaszttva őket a nyílt és nemes irá-nyu társalgástól, addig önbizalom és önértzet nem fejlődhetik az ifju nemzedéknek minden jóra, szépre fogékony kedélyvilágában.

Hogy a társalgás életszükséglete az emberisé-gnek, azt nem én állítom, de nagy szellemek vitat-ják századok óta és bizonyítja a mindennapi élet. Itt csak az a kérdés: milyen irányu legyen és lehet az. Mint a növénynek harmatra, ugy a test-nek táplálékra van szüksége. Ebből kifolyólag, mivel testből és lélekből állunk, lelki életünk is megköveteli a magáét. Az igények különbözök, a szerint, a mily mértékben fejlődött a lélek nevelés által. A nevelésre pedig befolyanak: a születés, társadalmi állás, vagyoni helyzet és különböző körülmények. Testi életünkre nézve áll, hogy egyiknek sorsa kényelem, élvezet, gyönyör és munkátlan élet, a másiknak nehéz munka, küzdelem, fáradtság, szenvedés, nélkülözés, gyakran nyomor. De ott és itt, fent és alant, ugy a test, mint a lélek mindkét nemnél megköveteli a ma-

gaét. Nem szólok a társadalomnak alantas réte-geiről, sem a legmagasabb fokon állókról, csak a középszerűség fókán körültekinteni és magamat tájékozva, némi felvilágosítást nyujtani kívánok azoknak, kik nem tartották szükségesnek észlelni azt, a mit én jónak láttam behatóbban vizsgálni.

Hazánkban a középosztálynak és polgári elem-nek többé-kevésbé váltakozva csaknem egyenlő igénye és műveltsége van. Itt is azonban, mint sok másban, nincs szabály kivétel nélkül; mert állításom jelenkorunknak két utóbbi évtizedére vonatkozik, mióta a tanügynek emelkedése egy-szersmind a módot és alkalmat megkönnyíté, hogy a két osztály egymással kezét fogva halad-hasson a tudásnak mezején.

Ebből kiindulva, ismerjük el, hogy a nőnemnek értelmi fejlettsége a lelki élet szükségleteire, igé-nyekre nézve tágabb tért vett magának és pedig jogosan. Miután férfi és nő ezáltal értelmileg kö-zelebb jött egymáshoz és egyenjogúvá lett, önként következnek, hogy ha az életfentartás küzdelme által kisebb-nagyobb mértékben a test és lélek kifáradva, a munka, olvasás, tanulmány, napi teendők után kissé szórakozni vágyik néha, nem válogat, mert nincs miben, és egyoldalú szórako-zásban részesül. Könnyű szórakozni a férfiuinak ott, hol clubok, színházak, kaszinó, kávéházak stb. állanak rendelkezésre; de a hol mindezek hiányoz-

nak, ott legfennebb a vendéglőre szorítkozhatik a legműveltebb férfi is, a családi kört nem is em-lítve. De hát a kinek ez nincs? De hát a nőnek mi jut ezekből, ha házi, hitvesi, anyai kötelessé-geit teljesítvén, kissé üdülni kíván? S ha leány, akkor még kevesebb tere van a szórakozásra. A nagyvárosi lakosnak, ha idejét ügyesen osztja be, rendelkezésre áll a zene, rajz, olvasás, s ha ezek-ből kifárad: a sétány, közhelyek, színház, hang-verseny, bál, estélyek, lovaglás, korcsolyázás kinek-kinek tehetsége szerint, s még a legszegé-nyebbeknek is jut ezekből egy-kettő. De a kisvárosi vagy falusi nő összes szórakozását a kávé-asztal-nál leli hol egyik, hol másik barátnőjénél, vagy saját magánál; ilyenkor aztán kifejlődik a plety-ka, mely versengéssé válván, káros következmé-nyeket vonhat maga után. De hát ez így van, ha nem szeret olvasni, tanulni, ha nem igyekszik lelkét művelni. Ehhez pedig kitarítás kell, a mi a legtöbb nőnél és a legjobbknál is gyakran hiányzik.

Jó tehát, ha ilyen helyeken van némi egyleti élet, ha vannak társas összejövetelek; mert ez esetben van szellemi életük is a nőknek. Ámbár ott is házagos, hiányos minden, mert ki van zárva az előítélet miatt az eszmecsere férfi és nő között, s valljuk be, hiányzik a társadalmi műveltség.

landó az elnökséget elfogadni és erre önkéntesen más nem ajánlkozik: azon esetben szívesen enged a közbizalomnak és kényszerből elfogadja az elnökséget. A gyűlés éljenzéssel fogadta a feltételes nyilatkozatot.

A megválasztott elnök vezetése alatt egyhangúlag meg lettek választva a jövő ciklusra: jegyzőnek Gazda Béla, társjegyzőnek Bresztovszky Ödön, pénztárnoknak Gál Domokosné. Választmányi tagoknak: Mikes Elis grófnő, Dobay Jánosné, Deák Domokosné, Deák Katinka, Nagy Sándorné, Benkő Gyuláné, Sümegh Ignáczné, Havadtői Geróné, dr. Zentai Dávidné, Deák Imréné, Horváth Marika, Deák Lujzika, Deák Klárka úrnők; továbbá Csia György, Dobay János, Ebergyényi Gyula, Deák Imre, dr. Zentai Dávid, Földes György, Szonda László, Zomora Dániel, Miskolczi Vilmos, Finta Ferenc, Földes Sámuel és Imre Sámuel.

Gróf Mikesné ő méltósága indítványa és megbízása folytán kiadott a következő meghívó: „Zabolai özv. gróf Mikes Benedekné ő méltóságának megbízása folytán a veres kereszt orbajirási fiókegylete 1889. január 12-én este a grófi kastélyban táncozal egybekötött estélyt rendez, melyre czimed tisztelettel meghívatik. Az estély összes felmerülő költségei a grófné ő méltósága szíves ajánlata szerint saját pénztárából fedezetvén, felkéretnek a t. résztvevők, hogy a rendező egylet érdekében annak pénztára javára 1-1 frtot fizetni szíveskedjenek. A rendező bizottság. — Kezdeté esti 8 órakor.”

Különfélék.

— **Lapunk közelebbi száma** a közbeeső szent ünnepek miatt jövő vasárnap, azaz december 30-án, fog megjelenni. T. olvasóinknak boldog ünnepeket kívánunk.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Eötvös K. Lajos helyettes tanfelügyelőt Háromszék megye tanfelügyelőjévé nevezte ki a szabályszerű irattal.

— **Háromszék megye** rendkívüli közgyűlése e hó 29-én d. e. 10 órakor fog megtartatni érdekes tárgysorozattal.

— **Régi szép szokás** Kézdi-Vásárhelyt, hogy a város által a szegények részére évenként megszavazott 100 frtból egy bizonyos összeg a városi szegény tanuló-iffak felruházására fordítatik. Ezt rendszeren a város polgármestere eszközli oly módon, hogy kiválasztja azokat, kik a segínyt leginkább igénylik, s azokat ellátja téli meleg ruhákkal. Az idén 54 leány- és 34 fiú-gyermek jutott ily módon téli ruhához.

— **A kézdívásárhelyi jótékony nőegyesület** folyó hó 14-én tartott választmányi gyűlésében elhatározta, hogy a jövő farsang folyamában egy kalikó-bált fog rendezni s e célra Székely Jánosné, id. Tóth Istvánné és Dobay János elnökle alatt egy rendező bizottságot küldött ki. Ugyanezen gyűlés tárgyalta az ezen évre megválasztott fillérestély-rendező bizottság jelentését, mely szerint az öszön 7 fillérestély rendeztetett 200 frt 15 kr jövedelemmel, melyből a kiadásokat leítve, marad tiszta bevétel 94 frt 78 kr. A választmány tudomásul vevén a jelentést, úgy a Nagy Mózesné, Réthi Józsefné és Székely Málvina urhölgyeknek, mint az állandó fillér-rendező bizottság tevékeny, buzgó tagjainak és a fillérestélyeken szerepelt háziasszonyok-, kisasszonyok- és uraknak jegyzőkönyvi meleg köszönetet mond. Öröndetes tudomásul vétettek Balogh Jánosné pénztáros és a számvizsgáló bizottság jelentései. A fillérestélyek tiszta jövedelméből a házi szegényeknek segély és a szegény tanuló gyermekeknek ruha fog kiosztatni, melynek eszközzésével Nagy Mózesné, Welnreiter Györgyné, Török Bálintné és Balogh Jánosné urhölgyek bizattak meg, kik e megbízatásuknak már meg is feleltek, sok szegény házba vivén el a karácsonyi ünnepekre a vigasztalást.

— **A kántorválasztás** múlt vasárnap folyt le Kézdi-Vásárhelyt, mely Makkai Dániel szilágysámsoni énekvezér teljes diadalával végződött. Haton pályáztak ezen állomásra, egymint: Bartha József baróti, Márton József feltorjai, Téglás Lajos brásói, Györbiri Sándor felcsernátoni és Makkay Dániel szilágysámsoni énekvezérek; a választás kimenetele azonban csak addig volt kétséges, míg Makkay megjelent. Ő pompás orgona-játékával és kitűnő hangjával annyira megnyerte első pillanatra a híveket, hogy már próbája alkalmával ki akarták kiáltani. Egy kicsinyke töredék megkísérelte ellene egy másik jelölt érdekében állást

foglalni, de kénytelen volt visszavonulni, s így Makkay 5 jelölttársa mellett egyhangúlag lett megválasztva. Mai világban, midőn mindenhez az érdek vezeti az embereket, jól esett látnunk egy olyan választást is, hol a tisztá érdem aratott diadalt. A kézdívásárhelyi hívek — a mint értesültünk — mozgalmat indítottak meg az iránt, hogy az új énekvezér utazási költségeit közadakozás útján szerezzék be.

— **Estély.** Zabolai gróf Mikes Benedekné, a jótékonyágáról és nemes szívéről megismerzte ismert és tisztelt urnő ismét, fényes jelét adta nemes gondolkodásának. Az orbai veres kereszt egylet újra alakítása alkalmával ugyanis elhatározta, hogy saját zabolai kastélyában 1889. január 12-én egy estélyt fog rendezni az egyesület javára, melynek költségeit ő fedezendi, de a meghívottak által fizetendő 1—1 frt belépti díj fordítatik az egyesület javára. Az estélyre változatos műsort fog az orbai veres kereszt egylet összeállítani. A meghívók már ki vannak nyomtatva s nem sokára szét fognak küldetni. A legteljesebb tisztelet hangján üdvözljük a nemes grófnőt ezen üdvös reform terén, s őszintén ohajtjuk, hogy az estély oly fényes legyen, mint a mily tiszteletreméltó azon nemes áldozat, melyet a grófnő a jótékony ügynek hozott.

— **Karácsony előestéjén** — régi kegyeletes szokás szerint — a háromszék megyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet és a „Stephanie” menházban az idén is karácsonyfákat fognak felállítani. A karácsonyfa a jólelkű emberek adományaiból állítatik fel s annak bemutatása mindkét intézetnél bizonyos ünnepekkel fog megtörténni. Az érdeklődők ezen uton is meghivatnak az ünnepélyre.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban említettük volt, hogy Kézdi-Vásárhelyt a képviselőválasztás folyó hó 28-án fog megtartatni. Erre vonatkozólag kijelentjük, hogy a választás bizonytalan időre elnapoltatott.

— **Halálozás.** Kézdivásárhelyi özv. Jancsó Józsefné szül. Szotyori Rebeka volt cs. kir. százasodó s. h. 19-én éjjel 11 órakor élete 81-ik évében elhalt. Temetése 22-én volt nagy részvét mellett. Béke poraira!

— **A kézdívásárhelyi olvasó-egylet** elhatározta, hogy jövő farsang folyama alatt egy elite-bált fog rendezni. A kiküldött rendező bizottság már megtartotta első gyűlését s a felkérendő elnökök iránt hozott határozatot.

— **A kulturegylethől.** A „K.” írja: Kézdi-Vásárhelyről, Sándor Kálmán kir. törvényszéki bíró ur, E. M. K. E.-nk ügybuzgó gyűjtője, alapító tagja közvetítésével ismét 10 frt küldetett be E. M. K. E.-nk hazafias céljaira. E 10 frtból 5 frt Daday Vilmos dr. sepsiszentgyörgyi kórházi főorvos adománya, 5 forint pedig Szász László dr. sepsiszentgyörgyi ügyvéd, kik mindketten egy s-szentgyörgyi ügyvéd ellen nov. 30-án a k.-vásárhelyi kir. törvényszéknél tartott végtagyalas alkalmából kapott tanudijait az E. M. K. E. hazafias céljaira ajánlották fel. Elismerés és köszönet a jó példát nyújtó adakozóknak és gyűjtőnek.

— **A csikmegyei vasútépítés ügye** ismét egy lépéssel haladt előbbre. Csikmegye törvényhatósága közelebbi gyűléséből ugyanis az udvarhely-zetelaka-gyergyószentmiklós-csikszeredai vonalon Ugron Gábor és Dániel Gábor engedményesek által teljesített nyomjelzési munkákért utólagosan a megye terhére felszámított 8702 frt 02 krt miniszteri jóváhagyás reményében megszavazván, annak kifizetését közmunka- és közlekedési miniszter engedélyezte s a jelzett összeget a megye alispánja az engedményeseknek már ki is fizette. Továbbá Mikó Bálint főispán és Becze Antal alispánnak engedményes társakul való felvétele iránt a törvényhatóság által szövegezett nyilatkozatot Ugron Gábor és társa elfogadta és aláírta, s egyuttal kinyilatkoztatták azt is, hogy az utólagosan kifizetett 8702 frt öszeg terhére a Csikszereda—Tusnádalvégig terjedő vonal nyomjelzési munkálatát is teljesítették. Ezek szerint tehát minden valószínűség szerint az udvarhely-csikszeredai vonalrész kiépítése a tavasz megérkezével kezdetét veendi.

— **Képviselőválasztások.** A bánffyahunyadi választó-kerületben báró Bánffy Béla elhalálozása folytán megüritült képviselői állásra Sombory Lajos választott meg közfelkiáltással. A Steiner Ödön lemondása folytán megüresedett disz-

nódi képviselői állás br. Salmen Jenővel töl-tetett be, szintén kikiáltás útján.

— **Hurokra került tolvajbando.** Rendkívül jó fogást csinált a napokban a kovásznai csendőrség. Sikertült ugyanis kézrekeríteni azt a titkos tolvajbándát, mely évek óta réme volt a kovásznai gazdasszonyoknak. Csak az utóbbi időkben több mint 300 drb hízott szárnyast emeltek el a jó madarak s nem volt sátoros ünnep, hogy erősen meg ne dőzmáltak volna a kovásznai hízalt szárnyas állományt, le nem írható keserűséget okozván a gondos székely gazdasszonyoknak. A banda 5 tagból állt, egymint: Bodó Antal főtolvajból, Sándor András és Neje, Zágoni Ferenc és Neje orgazdák-ból. Ezen jeles közkereseti társaság által tüzte ki maga elébe minden rendű és rangú, kellő felvigyá-zat nélkül talált ingóságot utból ellállítani és ezt folytatta is kitűnő sikerrel évek során, rengeteg háziállatot, gazdasági műszereket, ételmenüeket stb. lopván össze. A Nemezis azonban végre utól-érte őket, a csendőrség figyelmessé lett téve s mind az ötöt megcsípték és bekisérték a kézdí-vásárhelyi kir. törvényszékhez. 5, mondva öt szekéren szállították be a bűnleket, melyek mint mind lopott dolgok az orgazdákna! megtaláltat-tak. Nagy az öröm most már a kovásznai asszo-nyok között, mert karácsonykor végre szárnyas pecsenye is kerülhet az asztalra. A kitűnő fogás méltó dícséretére válik a kovásznai csendőrségnek.

— **A közös hadsereg szükségletének** fedezésére nézve tervezett reformokról egy jól értesült bécsi lap azt írja, hogy 1890-től kezdve a decentráli-ozáció olyképen tervezetetik, hogy négy fő szállítási telep létesíttessék és pedig Bécsben, Brünben, Grácban és Budapesten. A lábbelik mintegy két millió értékben lesznek szállítandók s e-ből minden most felsorolt városban bizonyos meny-nység szállítandó. Budapestre mintegy hat s z á z e z e r forintnyi szállítás esik a lábbelikből, s miután ki lesz köve, hogy minden telep a reá eső szállítási értéknek mintegy 25%-át a kisipar által tartozik előállítani, a magyarországi kisiparra körülbelül száznegyven ezer frt ér-tékű szállítás esik. A pályázó konzorciumoknak garanciát kell vállalni a szállítandó cikkek mi-nőségére nézve, s ki kell mutatni a kisipar által szállított mennyiséget. Ha a konzorciumok nem vállalkoznak a kisipar bevonására, akkor csak a szállítás ¼ részét kapják, míg az ¼ rész maga a közös hadügyminiszter fogja a kisiparosoknak ki-adni és pedig vagy szövetkezeti alapon egyesült testületeknek, vagy egyetemleges kötelezettségen alapuló gyűlekezeteknek. A szállítás többi részle-teire nézve a már legközelebb megjelenő hirdetés fog felvilágosítást nyújtani. Ha a kisiparosok a szállításban részt akarnak venni, nyomban e hir-detmény megjelenése után szövetkezetté kell ala-kulniuk, mert csakis ily alakban tarthatnak szá-mot a pályázatban való tekintetbevételre.

— **Sikkasztó városi hivatalnok.** Székesfehérváron a fogyasztási adóhivatalban nagyobbmérvű sikkasztásnak jöttek a nyomára. Schnetzer József fogyasztási pénztárnok a reá bizott pénztárból három év leforgása alatt 4940 frt 12 krt sikkasztott el. Most végre rájöttek és leleplezték piszkos üzemeit. Schnetzer József, a kinek több éven át jőnévű üvegkereskedése volt a városban, a 80-as évek elején tönkrement s ekkor 750 frt évi fi-zetéssel alkalmazták a fogyasztási hivatalban mint pénztárnokot. Időközben alkalmasint pénzzavarba jött, és látva, hogy nincs felette szigorú ellenör-zés, lelépett a becsület útjáról. A sikkasztást könnyű volt elkövetnie, mert pénztárnok volt s hivatali főnöke pedig Schnetzer János pénzügyi tanácsos, az édes testvére, a ki — úgy látszik — a testvéri köteleknél fogva annyira megbizott benne, hogy beadott havi számadásait nem viz-sgálta meg.

Irodalom.

Két diszes kötet jelent meg Lampel Róbert buda-pesti könyvkereskedő kiadásában. Az egyik: „Ro-binson Crusoe élete és kalandjai.” Defoe Dániel angol eredetije után átdolgozta Radó Antal. A másik kötet: „Kolumbusz Kristóf. Amerika felfe-dezése.” Előbbinek ára 1 forint 60 kr, utó-binak 2 frt 40 kr. Mindkettő igen hasznos könyv az ifjuság számára s úgy ennél, mint diszes kiál-lításuknál fogva karácsonyi ajándéknál kiválóan alkalmasak. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

„**Budapesti Hirlap.** Szerkesztő: Csukássy József. A „Budapesti Hirlap”-nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden pártérdek mellőzésével küzdött nemze-tünk- és fajunkért, és egyetlen jelszóval: ma-gyarság! Viszont az ország legkiválóbb intel-ligenciája is azonosította magát a lappal, fölka-rolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban maig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hirlap” érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az

országának. A külső dolgozótársak egész seregén kívül a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény fölől rendes levelezőn kívül saját külön tudósító értesít közvetlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hírlap“ arról rögtön ne adjon hí és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hírlap“ politikai cikkeit Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Grünvald Béla, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal, hiven a lap független, magyar, pártérdekeket nem ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közéletére fölül távirati értesítésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap: a „Budapesti Hírlap“ távirati tudósításai manap már teljesen egy fokon állanak a világ-sajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisai-ban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósítók kívül minden fontosabb esemény fölül a szerkesztőség külön kiküldetési tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hírlap“ e czélokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ez előtt 10 évvel még egy-egy hírlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hírlap“ tárczarovatára a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előelő színvonalán. A napirovatokat kitűnő zurnalisták szerkesztik s a helyi értesülés ismert leggyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hírlap“ helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozáására szükséges. A regénycsarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közöljük. De ezuttal még egy kedves meglepetéssel is szolgálunk olvasóinknak. 1889. január első napján Jókai Mór-tól kezdünk egy új regényt, melyet koszosz írónk kizárólag a „Budapesti Hírlap“ számára írt. Jókai Mór új regényének a címe: „A ki a szívét a homlokán hordja“, s mint a költő maga mondja: „egy modern ezeregyéji mese“. A regény egyike Jókai ama genialis, ragyogó alkotásainak, melyek már oly régóta az ő bűvös körébe vonták az olvasó közönséget, s Jókait oly népszerűvé, bálványozottá tették, a minő soha még magyar író nem volt. A regény eleje Magyarországon, a vége Mekkában játszik. Hőse egy nő. Jókai Mór új regényének közlését 1889. január elsején kezdjük meg. Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legczélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő czím alatt: A „Budapesti Hírlap“ kiadóhivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

KARÁCSONYI és UJÉVI
ajándéknak alkalmas
POMPÁS DISZMŰVEK
kaphatók
TURÓCZI LÁSZLÓ könyvkötőnél K.-Vásárhelyt.

• Egy jó könyv. •

„... A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidke és velősek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségek esetében igen kiváló szolgálatokat tettek! Így és hasonlóképen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-intézete „A Betegbarát“ című, rajzokkal ellátott könyv elküldéseért majdnem naponként kap. Mint az ahoz nyomtatott s a szerencsésen meggyógyítottaktól származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak letelve, megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja, az írja egyszerűen egy levelező lapha magyar nyelven „Egy betegbarátot“ és pontos czímet s címzeze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe • Lincseben. A megküldés ingyen történik. •

Sz. 6541—1888.

Árverési hirdetmény.

Ikaflava és Feltorja községek korcsmárlási joga az 1889-ik évre kiadandó lévén, annak megtartására, és pedig Ikaflaván 1888. december hó 29-én d. e. 10, Feltorján 1888. december hó 29-én d. e. 12 óráját tűzöm ki.

Az árverezési feltételek úgy alattirott irodájában, valamint a községek előljáróságainál bármikor megtekinthetők.

Miről árverezni szándékozik ezennel értesíttetnek.

Kézdi-Vásárhely, 1888. december hó 20-án.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

Sz. 6520—1888.

Árverezési hirdetmény.

Nyujtód község korcsmárlási joga az 1889-ik évre kiadandó lévén, annak megtartására, és pedig Nyujtódon 1888. évi december hó 28-án d. u. 4 óráját tűzöm ki.

Az árverezési feltételek úgy alattirott irodájában, valamint a község előljáróságánál bármikor megtekinthetők.

Miről árverezni szándékozik ezennel értesíttetnek.

Kézdi-Vásárhely, 1888. december hó 20-án.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

Sz. 6509—1888.

Árverezési hirdetmény.

Mátisfalva község korcsmárlási joga az 1889-ik évre kiadandó lévén, annak megtartására, és pedig december hó 28-án d. e. 12 óráját tűzöm ki.

Az árverezési feltételek úgy alattirott irodájában, valamint a község előljáróságánál bármikor megtekinthetők.

Miről árverezni szándékozik ezennel értesíttetnek.

Kézdi-Vásárhely, 1888. december hó 20-án.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

Sz. 6499—1888.

Árverezési hirdetmény.

Dálnok község korcsmárlási joga az 1889. évre kiadandó lévén, annak megtartására, és pedig Dálnokban 1888. december 28-án d. e. 10 óráját tűzöm ki.

Az árverezési feltételek úgy alattirott irodájában, valamint a község előljáróságánál bármikor megtekinthetők.

Miről árverezni szándékozik ezennel értesíttetnek.

Kézdi-Vásárhely, 1888. december hó 20-án.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

Sz. 6496—1888.

Árverezési hirdetmény.

Altörja község korcsmárlási joga az 1889. évre kiadandó lévén, annak megtartására, és pedig Altörján 1888. évi december hó 27-én d. u. 3 óráját tűzöm ki.

Az árverezési feltételek úgy alattirott irodájában, valamint a község előljáróságánál bármikor megtekinthetők.

Miről árverezni szándékozik ezennel értesíttetnek.

Kézdi-Vásárhely, 1888. december hó 20-án.

Gábor Péter,
főszolgabíró.

Nincs többé fogfájás! Könnyen vérző beteg és gyuladt foghúst gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és képződését meggátolja, a szájbízt azonnal megszünteti napontai használatnál cs. és kir. udvari fogorvos és udvari szállító

Dr. POPP

világ-
hírű Anatherin
SZAJVIZE

kétszer oly nagy palaczkokban, mint eddig.

Ezzel egyidejűleg alkalmazandó

Dr. POPP fogpasztája, mely a fogakat folyton egészséges és szép állapotban tartja.
Dr. POPP Anatherin fogpasztája, mely a legjobb és legfinomabb szer a fogak tisztán tartására és a foghús megerősítésére.
Dr. POPP fogpora, ragyogó fehérségű fogakat köcsönöz a nélkül, hogy, mint más fogporok, a fogak zománczát megsértené.
Dr. POPP növényyszappana, a legjobb gyógy-pipereszappan mindennemű bőrkütiések ellen és különösen fűrdőkhöz.
Dr. POPP napraforgó (szap- (nem glicerint). A legújabb és a legfinomabb divat-pipereszappanok. VENUS pana) A bőrt bársonyfinomná teszi.

Árak: Anatherin szájviz 50 kr, 1 frt és 1 frt 40 kr, Anatherin fogpaszta tévelyben 1 frt 22 kr, Aromatikus fogpaszta 35 kr, Fogpor dobozban 63 kr, Növényiszappan 30 kr, Napraforgó-szappan 40 kr, Venus-szappan 50 kr. E szerek kaphatók Kézdi-Vásárhelyen Kovács F. gyógyszerésznél, Fejér L. fia és Wertán testvérek kereskedőknél.

AZ ELŐKELŐ KÖRÖK ELISMERÉSE.

Alólírott dr. Popp J. G. cs. kir. udvari fogorvos urnak örömmel és igazság szerint bizonyítja, hogy Anatherin-szájvizét már hosszabb idő óta használja s azt nem csak jósa, hanem kellemes ízénél fogva is mindenkinek melegen ajánlja.

Bécs.

ESZTERHÁZY TERÉZIA hercegnő.

Tisztelt uram! Sziveskedjék nekem további tizenkét üveget küldeni kitűnő Anatherin-szájvizéből. A legutóbb küldött fogpor szintén kitűnő.

Tisztelettel

MALTZAHN-ALMÁSY báróné.
Volkratsruheben, Mecklenburg Schwerin.

Bizonyítom, hogy dr. Popp J. G. cs. kir. udvar. fogorvos Anatherin-szájvizét és pasztáját már hosszabb idő óta használom nagy sikerrel, és meggyőződtem jótékony hatásáról.

Báró PEREIRA LAJOS.